Dolnośląski Konkurs Geograficzny *zDolny Ślązak* **dla uczniów szkół podstawowych w roku szkolnym 2022/2023**		**ETAP SZKOLNY** **3 listopada 2022 r.** **godz. 10.00** czas trwania 45 minut

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu

Uczestnik konkursu (wpisz czytelnie, drukowanymi literami)

Nazwisko	Imię

Szkoła	Klasa

1. **W zadaniach od 1 do 10 zakreśl w tabelce znakiem X właściwą odpowiedź.**
2. **W razie pomyłki otocz błędnie zaznaczoną odpowiedź kółkiem i jeszcze raz zaznacz odpowiedź poprawną.**
3. **W zadaniach od 11 do 19 należy udzielić odpowiedzi zgodnie z instrukcjami podanymi w treści zadań.**
4. **Dolne wiersze w tabelkach punktacji wypełnia osoba sprawdzająca.**
5. **Za każdą poprawną odpowiedź w zadaniach od 1 do 10 otrzymujesz 1 punkt. Przy pozostałych zadaniach zapisano możliwą do zdobycia liczbę punktów. Maksymalna liczba punktów do zdobycia wynosi 30.**

Powodzenia!

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D

11	12	13	14	15	16	17	18	19

Suma punktów _____

Podpis sprawdzającego _____

1. Wybierz park narodowy, który jest położony w pasie Wyżyn Polskich.

A. Pieniński Park Narodowy
B. Karkonoski Park Narodowy
C. Kampinoski Park Narodowy
D. Świętokrzyski Park Narodowy

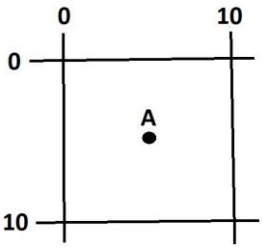
2. Wskaż zestaw zawierający nazwy tylko takich form rzeźby terenu, które są charakterystyczne dla krajobrazu Pojezierza Mazurskiego.

A. wzgórza morenowe, gołoborza, głazy narzutowe
B. jeziora polodowcowe, pradoliny, cyrki polodowcowe
C. jeziora polodowcowe, wzgórza morenowe, głazy narzutowe
D. wzgórza morenowe, wydmy nadmorskie, jeziora polodowcowe

3. Wybierz cechę, która <u>nie jest</u> wyróżnikiem krajobrazu wielkomiejskiego.

A. zwarta zabudowa, wielopiętrowe budynki
B. mało urozmaicona rzeźba powierzchni terenu
C. gęsta sieć ulic i rozbudowany układ linii komunikacyjnych
D. brak lub niewielki odsetek powierzchni terenów rolniczych

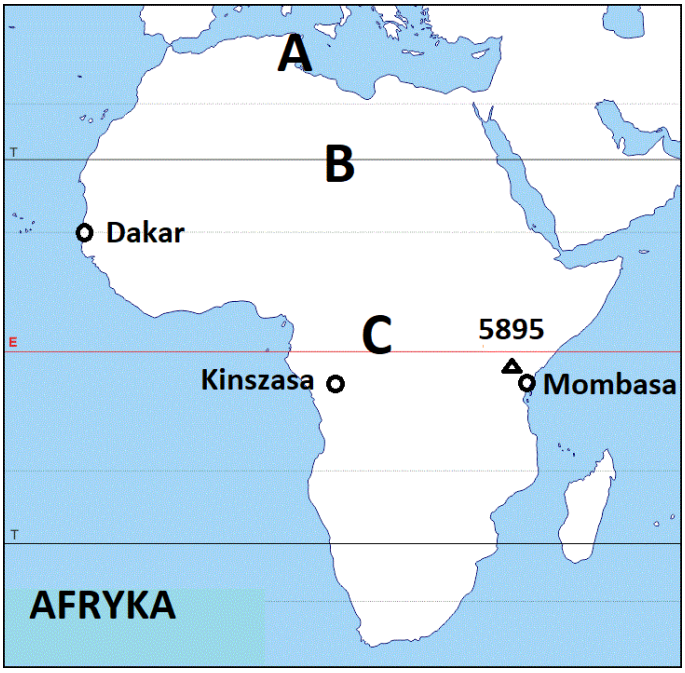
4. Odczytaj współrzędne geograficzne punktu A.

A. 5°S, 5°E.
B. 5°S, 5°W.
C. 5°N, 5°E.
D. 5°N, 5°W.

5. Wskaż informację, która poprawnie opisuje strefy podbiegunowe oświetlenia Ziemi.

A. Przez cały rok długość dni i nocy jest jednakowa – trwają po 12 godzin.
B. W strefach podbiegunowych występują w ciągu roku dni i noce polarne.
C. W niektórych dniach roku Słońce w strefach podbiegunowych góruje w zenicie.
D. W porównaniu z innymi strefami do powierzchni Ziemi dociera tutaj więcej energii słonecznej.

Mapa dla zadań nr 6-11 [źródło: d-maps.com]

Przy rozwiązywaniu zadań nr 6 - 10 oraz zadania 11 wykorzystaj załączoną na sąsiedniej stronie mapę Afryki.

6. Miasto Dakar znajduje się w miejscu położonym na półkulach

A. północnej i zachodniej.
B. północnej i wschodniej.
C. południowej i zachodniej.
D. południowej i wschodniej.

7. Samolot leci z Dakaru do Mombasy. Jaką trasę powinien obrać pilot, jeśli chce uniknąć lotu nad obszarami oceanów i mórz?

A. Początkowo na S, a potem skręcić na E.
B. Początkowo na E, a potem skręcić na SE.
C. Początkowo na NE, a potem skręcić na S.
D. Początkowo na SE, a potem skręcić na N.

8. Odległość rzeczywista w linii prostej między Kinszasą a Mombasą wynosi około 2700 km. Załączoną mapkę wykonano w skali około

A. 1:1 000 000.
B. 1:2 700 000.
C. 1:10 000 000.
D. 1:100 000 000.

9. Podczas wspinaczki na najwyższy szczyt Afryki (Kilimandżaro - 5895 m n.p.m.) turyści odpoczywają w obozie położonym na wysokości równej wysokości bezwzględnej najwyższego szczytu Polski. Jaka wysokość względna dzieli ich od celu wędrówki? (z dokładnością do 10 metrów)

A. 2 100 m
B. 2 500 m
C. 3 400 m
D. 4 000 m

10. Na mapce Afryki widoczne są fragmenty innego kontynentu / innych kontynentów. Jest to / Są to

A. tylko Azja.
B. tyko Europa.
C. Europa i Azja.
D. Europa i Australia.

11. Na mapie Afryki literami A-C oznaczono obszary położone w różnych strefach klimatycznych. Wpisz do tabeli we właściwych miejscach nazwę strefy klimatycznej oraz literę przyporządkowaną obszarowi, gdzie ta strefa klimatyczna występuje. (0-3)

	Cechy klimatu	*Nazwa strefy klimatycznej*	*Obszar na mapie (litera)*
1	średnia roczna temperatura powietrza powyżej 20°C; bardzo małe roczne amplitudy temperatur; obfite opady przez cały rok (roczna suma opadów powyżej 2 000 mm)		
2	lato upalne, z niewielkimi opadami; zima deszczowa, ale łagodna - nawet w tym okresie roku temperatury rzadko spadają poniżej 0°C		
3	wysokie miesięczne temperatury powietrza; duże dobowe amplitudy temperatur - nawet do 50°C; niewielkie sumy sporadycznie występujących opadów (rocznie do 200 mm)		

12. Skreśl wyrazy tak, aby powstała informacja poprawnie charakteryzująca ruch obrotowy Ziemi. (0-1)

Ruch obrotowy Ziemi odbywa się ***z zachodu na wschód / ze wschodu na zachód***. Pełny obrót Ziemi trwa ***24 godziny / 365 dni***. Najważniejszym następstwem tego ruchu jest występowanie ***dni i nocy / pór roku***.

13. Dopisz do podanych krain geograficznych po jednym obiekcie - atrakcji turystycznej położonej w ich obrębie. Nazwy obiektów wybierz spośród wymienionych poniżej: (0-2)

Sanktuarium w Świętej Lipce, Sztolnia Czarnego Pstrąga w Tarnowskich Górach, Maczuga Herkulesa w Pieskowej Skale, Jaskinia Niedźwiedzia w Kletnie, Wielka Jaskinia Śnieżna

A. Pojezierze Mazurskie - ……
B. Wyżyna Śląska - ……
C. Wyżyna Krakowsko-Częstochowska - ……
D. Tatry - ……

14. Oceń prawdziwość podanych zdań, dopisując literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F, jeśli uznasz, że zdanie jest fałszywe. (0-3)

A. Ważną rośliną żywieniową uprawianą w strefie wilgotnych lasów równikowych jest maniok. ……

B. Tradycyjne domy koczowniczych mieszkańców stepów mongolskich to wigwamy. ……..

C. Pustynie lodowe występują w klimacie okołobiegunowym, obejmującym swoim zasięgiem między innymi Antarktykę - czyli Ocean Arktyczny wraz z wyspami i północnymi krańcami Azji, Europy i Ameryki Północnej. ……..

15. Uzupełnij luki w zdaniach. (0-3)

W 1519 roku z portu w hiszpańskiej Sewilli wypłynęło 5 żaglowców pod dowództwem portugalskiego żeglarza …….. *(wpisz jego nazwisko)*. Statki wraz z załogami skierowały się najpierw na wody Oceanu …….. . Po opłynięciu południowych krańców Ameryki Południowej wpłynęły na Ocean …….. . Po dotarciu do wysp Archipelagu …….. żeglarze wdali się w potyczkę z tubylcami, w której zginął dowódca wraz z częścią swoich towarzyszy. Pozostali uczestnicy wyprawy udali się dalej na zachód przez Ocean …….. w kierunku Afryki. Opłynęli Przylądek Dobrej Nadziei i kontynuowali żeglugę przez Atlantyk. Po blisko trzech latach do Półwyspu ……, z którego rozpoczęła się wyprawa, dotarł tylko jeden statek.

16. Zadecyduj, które z poniższych zdań dotyczą opisu pogody, a które klimatu, wpisując we właściwym miejscu przyporządkowane tym zdaniom litery. (0-2)

A. Najcieplejszym i najbardziej deszczowym miesiącem w Polsce jest lipiec.

B. Dla strefy podrównikowej charakterystyczne jest występowanie pory suchej i pory deszczowej.

C. W warunkach normalnych temperatura powietrza w górach spada wraz ze wzrostem wysokości.

D. Dziś w nocy kierunek wiatru na Dolnym Śląsku zmieni się z NW na SW, osiągając w porywach 40 km/h.

Informacje dotyczące pogody: …… *Informacje dotyczące klimatu:* ……

17. Uzupełnij luki w zdaniach. (0-2)

Dla większości obszarów górskich Ziemi charakterystyczny jest piętrowy układ roślinności. W najwyższym pasmie górskim Polski powyżej piętra hal (alpejskiego) występuje piętro …….. . Odpowiednikiem himalajskiego piętra rododendronów i karłowatych jałowców jest w Tatrach piętro …… .

18. Podkreśl w poniższym zdaniu dwa błędy. Popraw je tak, aby informacja była prawdziwa. (0-1)

Układ przecinających się południków i równików na globusie tworzy siatkę kartograficzną.

- Błąd pierwszy: jest …… → powinno być ……

- Błąd drugi: jest …… → powinno być ……

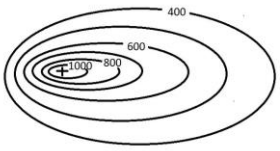
19. Rozwiąż zadania dotyczące czytania mapy. (0-3)

A. Która z podanych skal jest większa? Wpisz między nimi odpowiednio znak > lub <.

1: 300 000 1 cm – 30 km

B. Jakie obiekty przedstawiamy na mapach turystycznych za pomocą znaków punktowych? Otocz kółkami ich nazwy.

linie kolejowe, szlaki turystyczne, hotele, muzea, tereny podmokłe, lasy, pomniki przyrody

C. Jaki kierunek geograficzny powinien wybrać turysta, aby ze szczytu tego pagórka zejść łagodnym zboczem o najmniejszym nachyleniu?

……